

**Opinia o Przewodniku Bibliograficznym „Bruno Schulz”
Biblioteki Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki w Drohobyczu**

Uważam inicjatywę wydania Przewodnika Bibliograficznego „Bruno Schulz” za bardzo ważną i cenną. Będzie on przydatny wielu kategoriom osób i środowisk edukacji, nauki i kultury. Zainteresowanie twórczością Brunona Schulza nie maleje, a przeciwnie, poprzez kolejne przekłady wchodzi ona w obieg kultury coraz to nowych krajów, także na Ukrainie zdobywa ona należną jej pozycję.

Uwagi ogólne

Jakkolwiek jest to twórczość w pewnym sensie elitarna, sytuuje się na najwyższym poziomie literatury światowej, o czym świadczą opinie najwybitniejszych twórców świata, w tym Ukrainy. Wcześniej czy później, wypracuje sobie ona miejsce w edukacji humanistycznej Ukrainy. Dlatego Przewodnik Bibliograficzny będzie cennym narzędziem dla zainteresowanych literaturą gimnazjalistów i studentów studiów nie jedynie polonistycznych, albowiem Schulz należy do kręgu literatury powszechnej i kultury uniwersalnej, jak również dla różnorodnego grona naukowców, badaczy literatury i kultury. Trzeba przy tym podkreślić, że jednocześnie jest to twórczość najsilniej jak to możliwe związana z kulturowo-historieskim dziedzictwem naszej części Europy, i co jeszcze istotniejsze – z samym Drohobyczem.

Wypada wyrazić uznanie dla Uniwersytetu i jego Biblioteki, że dba o recepcję dzieła Wielkiego Drohobyczanina. To jedna z perspektywicznych cegiełek budujących prestiż i znaczenie Uniwersytetu w Drohobyczu na mapie placówek edukacji i nauki Ukrainy, wskazująca, że umie on wykorzystać dla budowania swej pozycji „lokalne” zasoby kulturowe o znaczeniu uniwersalnym.

Zważywszy fakt, że recepcja twórczości Schulza jako artysty i pisarza tłumaczonego na 40 języków świata ma skalę światową, którą trudno objąć, proponowany Przewodnik Bibliograficzny wydaje się skromny. Jednak zapewne schulzowskie zbiory Biblioteki Uniwersytetu są w skali ukraińskiej jednymi z największych, a Przewodnik ma też charakter pionierski. Przewodnik będzie cenną pozycją dla badaczy ukraińskiej recepcji Schulza, bo wbrew potocznym opiniom, jest ona bardzo ciekawa.

Samodzielną wartość stanowi zamieszczona na początku biografia Brunona Schulza – ważne daty życia i twórczości.

Uwagi szczegółowe

Odrębną kwestią są sprawy zawodowe, specjalistyczne, bibliotekoznawcze. Nie wnikam w szczegóły podziału podmiotowego i przedmiotowego, w trafność kategorii, jakie zastosowano do systematyzacji zbioru, ponieważ jest to kwestia złożona i często z natury dyskusyjna.

De facto jest to przewodnik po zbiorach Biblioteki Uniwersytetu w Drohobyczu. Przewodnik liczy 851 pozycji. Pewna część pozycji powtarza się, gdyż pola znaczeniowe kategorii po części nakładają się. Podstawą zbioru są publikacje Centrum Polonistycznego Uniwersytetu (książki – materiały pofestiwalowe). W 8-u takich publikacjach Centrum (nie licząc zawartości tomu z tłumaczeniami opowiadania „Wiosna”, katalogu wystawy we Lwowie oraz 3-ch numerów „Acta Schulziana”) znajduje się 227 artykułów (i nie licząc ich wersji drugojęzycznych lub skrótów innojęzycznych tych artykułów). Ale też, trzeba podkreślić, również wyraźnie obecne są inne drohobyckie źródła, co potwierdza, że Drohobycz jest ważnym europejskim centrum schulzologicznym.

Proponowane korekty

Proponuję następujące poprawki do tekstów opisowych:

1/ wprowadzenie informacji np. w „Słowie od układacza” na temat wydawnictw Uniwersytetu w Drohobyczu, sygnowanych przez Centrum Polonistyczne, jako fundamentu zbiorów;

* uzasadnienie: to istotna bibliograficznie informacja, czytelnik Przewodnika musi sam do tego dojść, kiedy nagle odkryje, że wiele z pozycji Przewodnika odwołuje się do publikacji Centrum Polonistycznego, o czym sam Przewodnik wprost nie informuje;

* propozycja formuły do umieszczenia pod koniec „Słowa od układacza”:
„Podstawą zbiorów schulzowskich są liczne publikacje ukazujące się w Drohobyczu, w tym systematycznie wydawane książki Centrum Polonistycznego Uniwersytetu z materiałami naukowymi kolejnych edycji Międzynarodowego Festiwalu Brunona Schulza w Drohobyczu”.

2/wprowadzenie w „Ważnych datach życia i twórczości Schulza” informacji, że uczestniczył on w wystawach plastycznych, w których brali udział również artyści ukraińscy;

* uzasadnienie: odbiorca Przewodnika może odnieść wrażenie, że świat życia i twórczości Schulza to świat jedynie żydowsko-polski, co nie jest prawdą; tymczasem np. w zbiorowych wystawach, w których Schulz brał udział we Lwowie, brali udział także artyści ukraińscy tak znani jak np. Iwan Trusz i Jarosława Muzykowa; Jerzy Ficowski wspomina o tym w publikacji, z jakiej pochodzą „Ważne daty życia i twórczości Schulza”;

* propozycja formuły do wprowadzenia przy informacji dotyczącej roku 1935, w miejscu gdzie podano o wystawie, że razem z Schulzem w Związku Artystów Plastyków wystawiała troje innych grafików i malarzy: „w tym wybitna artystka ukraińska Jarosława Muzykowa”.

Za konieczne uważam następujące korekty – uzupełnienia – w części bibliograficznej:

3/ uzupełnić noty poz.: 1, 10, 15, 94 o nazwisko tłumacza; np. dla poz. 1: I. Hnatiuk;

* uzasadnienie: dla ukraińskiego i nie-ukraińskiego badacza odtworzenie procesu recepcji (przekładów i analiz twórczości) Schulza w Ukrainie jest bardzo ciekawe; brak nazwiska tłumacza w tak ważnych pozycjach jest oczywistym błędem, tym bardziej, że w innych pozycjach podano nazwiska tłumaczy;

4/ uzupełnić notę poz. 12: wymienić języki, na jakie przełożono fragmenty opowiadania „Wiosna” zebrane w tym tomie oraz autorów tych przekładów; lub taką notę podać w rozdz. VII;

*uzasadnienie: w innych pozycjach o drukach zwartych podawano ich zawartość (spisy treści); to jedyna schulzowska książka wielojęzyczna w zbiorach Biblioteki;

5/ wprowadzenie informacji, czy Przewodnik będzie dostępny także w postaci online.

Proponowane korekty nie są pracochłonne, nie zakłócą procesu skierowania Przewodnika do druku.

Z wyrazami szacunku –

Grzegorz Józefczuk
Prezes Stowarzyszenia

8.12.2018

mgr Grzegorz Józefczuk dr h.c.
Prezes Stowarzyszenia Festiwal Brunona Schulza

STOWARZYSZENIE
FESTIWAL BRUNONA SCHULZA
20-112 Lublin, ul. Grodzka 21
NIP 946 25 41 858

Lublin, dn. 08.12.2018